

BISERIC'A SI SCOL'A.

Folia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.
 „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „
 „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „

Pretulu insertiunilor:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintele se se adreseze Redactiunii
 dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la
 institutul pedagogicu-teologicu, era banii la
 secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
 din Aradu.

Autonomi'a parochiei.

Au trecut diece ani, de cand in biserica am reidratu faptice in multu dorit'a viétia constitutionala. Este nensemnatu acestu timpu in viétia unui poporu. Elu este inse cu tóte acestea unu periodu destulu de instructivu, in care am vediutu, si am esperiatu multe. Astfeliu o reprivire preste cele intemplate si studiulu loru este de mare interesu cu atât mai vertosu, cu cât esperientiele trecutulu suntu busol'a cea mai buna a viitoriulu. Este de buna sema grea, acést'a munca, dar folésele, ce le aseptamu dintrens'a ne indatorescu a ne supune ei, si a revelá totu ce am observatu, si apoi a ne face observarile nóstre. La acést'a ne vedemu indemnati cu atât mai multu, cu cât pe de o parte se observéza in biserica o apatia, carea ne spune, cà multe sperantie legate la inceputu de constitutiunea bisericesca au disparutu, ér pe de alt'a observamu, cà sub masc'a unui liberalismu falsu séu reu intielesu se ivescu unele idei, cari n'au locu in cadrulu constitutiunei nóstre. Vomu incepe de josu, si ne vom ocupá antai'a data de parochia.

Conform statutului organicu si conform institutiunilor nóstre canonice positive parochi'a este autonoma. Ea si-ingrisesce, si indeplinesce afacerile sale prin sinodulu, comitetulu si epitropi'a sa, ér forurilor superióre bisericesci le este rezervata prin lege numai control'a mersului afaceriloru administrative bisericesci, scolarie si fundationali. In o astfeliu de situatiune mari suntu drepturile parochiei, dar mare este si responsabilitatea, ce apésa pe umerii celoru cari o conducu. Iniativ'a in afacerile parochiei cá corpu autonomu trebue se procéda in tóte dela parochia, si este pré naturalu acést'a, pentrucá parochi'a si-cunosce mai bine pásurile sale si mediloclele; de cari dispune intru lecuirea loru, ér organele superióre au numai se controleze, si

anume se apróbe, si se promoveze pasii ce voiesce a-i intreprinde parochi'a, cand suntu indreptati in directiune buna, séu se-i indrepteze si respringa in casulu contrariu.

Adeverat'a missiune a bisericeii are se-se indeplinesca in parochia. Aici se propaga poporulu, principiile Salvatoriului lumii, aici este scol'a confessionala cu missiunea de a cresce poporulu, parochi'a alege pe preoti si invetiatori, functiunarii cu chiamarea de a validitá practice principiile bisericeii, parochi'a trãmete representánti pentru sínódele protoepiscopali, eparchiali si congresulu nationalu, parochi'a in fine este chiamata a prestá denariulu necesariu pentru sustienerea si platirea tuturoru functionariloru bisericesci si scolari.

Sub astfeliu de impregiarari este pré naturalu, cà dela mersulu afaceriloru in parochia depinde, in cea mai mare parte progresulu bisericeii intregi. Progresulu parochiei depinde apoi fara indoiele dela interesulu si zelulu, ce-lu au catra biserica ómenii cari sunt la carma, in man'a caror'a suntu depuse destinele ei.

Considerandu marea valóre a mersului bunu alu afaceriloru in parochia, si considerandu cât suntu de mari trebuintiele poporulu, ce ascépta o buna solutiune dela functionarea regulata a organelor parochiei, ar crede cineva, cà in vederea atátoru lipse, tóte mergu bine, si tóte se indeplinescu in modulu celu mai corespunditoriu. Din nefericire inse lucrulu nu este astfeliu: Din nefericire chiar in parochia se satisface mai pucinu recerintieleru constitutiunei, si de aci vine, cà lucrurile preste totu in biserica nu mergu asia precum dorimu. Biseric'a nóstra, voindu a vorbí adeverulu, trebue se recunóscemu, cà nu dispune astadi de puterea nici de autoritatea, ce-i compete conformu positiunei ce ocupa si missiunei ce are a indeplini. Adeverat'a cauza a acestei stari nemultiemitiórie este de buna sema.

faptulu ca in parochia nu mergu bine lucrurile, si ca incepandu-se din parochia s'a alteratu in mare mesura prin noi insine ceea ce trebuie se ne fia mai scumpu: autoritatea bisericeii propunatorie: "vadi'a si autoritatea preotimei.

Este tristu a revela faptuu acest'a, dar mai durerosu este, ca elu esista, si ca suntu ómeni lá noi, cari tienu de meritu si virtute a depopularisá preotii in faci'a poporului. Precumu stamu reu in parochia in punctulu acest'a, tocma asia vomu gasi, ca stamu si in alte privintie. Au trecutu diece ani, de cand parochieele suntu organizate pe bas'a statutulu organicu, dar pucine suntu rezultatele bune ale activitatii loru. Pucinu séu chiar nimicu nu a contribuitu parochi'a la imbunatatirea starii materiale a functionariloru, pucinu au fostu nimerite in cele mai multe locuri alegerile functionariloru parochieii, pucinu s'a facutu pentru bun'a administrare a averii bisericescii si pentru sporierea ei si altele.

Adeverat'a cauza a acestoru rele este de buna séma, ca in trecutu nu ne am sciutu aflá in nou'a situatiune, n'am sciutu face buna intrebuintiare de drepturile ce ni le acórda legea. A pretinde din mativulu acest'a o restrengere a acestoru drepturi ar fi o crima, a pretinde inse cá legea sè-se aplice dupa spiritulu ei este o urgenta necessitate.

Suntu mari drepturile, ce le acórda legea tuturor membriloru parochieii, dar adeverat'a conducere si in urmare si responsabilitatea pentru mersulu afaceriloru cade pe umerii preotimei. Conformu statutulu organicu presiedinte naturalu alu sinodulu parochialu este parochulu, ér conformu regulamentulu pentru parochii oficiulu parochialu are mare incurgere in facerea listei membriloru sinodulu parochialu. Dela eserciarea corecta a drepturiloru ce le acórda legea parochulu depinde fórté multu promovarea agendeloru parochieii, si anume: Sinodulu este chiamatu a dá directiune afaceriloru parochieii, ér presiedinte alu sinodulu este parochulu. Acestu locu de onóre i-l'a incredintiatu biserica cu scopu, cá elu se priveghieze, cá tóte sè-se decida, precumu pretindu interesele bisericii, si precum pretindu institutiunile nóstre bisericescii. Dreptulu ce-lu acórda legea preotulu, ca orice dreptu publicu este totu de odata si detorintia. In urmare preotulu este detoriu a stimulá in membri sinodulu interesulu si zelulu catra biserica, a ingrigi cá sinodulu se remana in cadrulu competintiei sale, a nu luá decisiuni contrarie spiritulu legii si spriritulu bisericeii, ér la casu contrariu a disolvá sinodulu si a cere ajutoriulu organeloru superióre.

De mare insemnatate este apoi list'a membriloru sinodulu parochialu prescriisa de regulamentu. Greutatile cele mai mari le a intempi-

natu in trecutu parochi'a din motivu, ca fórté adesea au decisu asupra afaceriloru ei ómeni neciamati, ómeni, cari nu satisfac recerintieloru statutulu organicu, si nu au capacitatea de a fi membri sinodulu parochialu. Acesta impregiurare a instreinat pe multi din cei buni, pe cari i-dóre de biserica, si au merite pentru dens'a. Biserica lui Christosu chiama la sene pre toti, pre toti i-investesce cu drepturi, dar cand face acést'a le impune si detorintie. In trecutu inse au decisu de multe ori in sínódele parochiali ómeni, cari n'au cugetatu nici odata a implini detorintiele loru facia de biserica, respective ómeni, cari n'au prestatu nici odata denariulu, cu cari sunt detori a contribui la sustienerea bisericeii si a functionariloru ei. Astfeliu de ómeni este pré naturalu se alatura cu mare usiurintia la partea aceea, care interesata in un'a séu alta cestiune si-permite totu feliulu de midilóce spre a-si realisá scopulu, si asia causele se decidu pré adesea nu precum pretinde binele publicu, ci din nenorocire interesulu cutarei partide séu persóne, carea intrebuintiéza glótele in favorulu seu si in detrimentulu bisericeii.

Regulamentulu congresualu da mare incurgere oficiulu parochialu la facerea listei membriloru sinodulu parochialu. Astfeliu preotimea trebuie se priveghieze si se faca usu de increderea si dreptulu, cu carele o a investitu congresulu. Actulu acest'a este de mare importantia. Este sciutu ca omului, carele nu voiesce a-si implini detorintiele, nu i-se potu acordá nici drepturi, pentruca elu pré usioru abuséza de ele. Dar prin o buna ingrigire si pre langa tactulu cuviintiosu la facerea listei se póte eserciá pre de alta parte o influintia moralisatoria, respective se póte stimulá interesulu catra biserica, si voi'a spre contribuire pentru sustienerea ei, unu lucru atât de necesariu in vederea multelor lipse ce le avemu.

Astfeliu daca voimu, cá in parochia se mérga lucrurile bine si autonomi'a ei se fia o adeverata binefacere pentru poporu in prim'a linia este necessitate, cá preotimea se priveghieze, cá legea sè-se aplice, dupa spiritulu ei si in interesulu binelui comunu. Preotimea este in prim'a linia responsabila pentru totu ce se imtempla in biserica. Daca mergu lucrurile bine in prim'a linia este meritu preotulu, ér daca mergu reu, vin'a érasu se atribuesce lui, Acést'a impregiurare este unu motivu fórté insemnatu, cá preotulu se faca o buna intrebuintiare de drepturile, ce i-le acórda legea si se nu cedeze nimicu din drepturile sele, cari cá drepturi publice sunt totu de odata detorintie.

Atâta de asta data, vomu reveni.

Josifu Popoviciu

advocatu, asesoru consistorialu, deputatu sinodalu si congresualu etc.

Barbatulu, ce purtá acestu nume numai este între noi. Elu adormí in Domnulu Marti'a trecuta dimínéti'a la 5 óre in etate abia de 36 de ani lasandu in celu mai mare doliu iubit'a sa socia, o copila minorena in etate abia de trei ani, si o multime de consangeni si amici.

Este mare doliulu familiei sale, multu lujescu amicii si cunoscutii sei, carii l'au stimatu si iubitu, dar mare este si perderea ce o semte biseric'a si natiunea, carei'a a apartienutu. Elu s'a dusu lasandu dupa sene unu golu in rendulu celoru chiamati a lupta pentru premovarea intereseloru nóstre generali.

Reposatulul s'a nascutu la anulu 1844 in comun'a St. An'a. Studiele gimnasiali le a facutu in Oradea mare, ér drepturile le a absolvatu in Pest'a. In decursulu studiiloru s'a luptatu cu mari greutáti fiindu silitu a se sustienea singuru. Ca advocatu a functionatu in Aradu si Borosineu, distingendu-se totdeuna prin vastele sale cunoscintie si prin caracterulu seu.

Biseric'a in vederea calitatiloru sale l'a investitu cu postulu de asesoru consistorialu, deputatu sinodalu si congresualu, oficie, pe cari le a reprezentatu totdeuna cu demnitate.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata.

Socrate si principiile lui pedagogice.

Intr'unu tîmpu, cand in Aten'a decadiusera moravurile, se ridicá din poporu unu barbatu, care prin eruditiunea, activitatea si principiile sale si-a cascigatu titlu la recunoscinti'a intregii lumi culte. Barbatulu acest'a este Socrate. Elu s'a nascutu la anulu 469 a. Chr. Studiele si-le a facutu in loculul nascerii sale, unde a invetiatu dela cei mai buni invetiatori matematic'a, fisic'a, gramatic'a, music'a si poesi'a. Cá teneru a studiatu cu mare profunditate scrierile filosofiloru greci. Mai multu inse decât in scrierile altor'a cautá elu adevurul in sene insusi prin studiu si meditare asupra naturei sale proprii, asia incát totu ce a produsu in viétia este mai multu unu opu alu seu propriu, decât rezultatulu studiulu ideiloru altor'a. Devis'a lui a fostu in tóta viéti'a „cunósce-te pre tine insuti.“

Socrate s'a destinsu cu deosebire prin trei lucruri, si anume: prin iubirea sa cea mare facia de elevii sei, prin iubirea lui cea mare facia de adevuru si prin consonanti'a vietii sale cu principiile, cari le profesá. Elu este mare cá filosofu, dar mai mare ca invetiatoriu. Elu aduná teneri in giurulu seu, si-i inducea in doctrinele intieptiunei. In instructiune purcedea dupa unu metodu anumitu, ér acestu metodu este pana astadi de mare valóre pentru fiacare barbatu de scóla.

Metodulu lui are doue parti, un'a negativa numita si „ironia socratica,“ si un'a positiva numita de elu insusi „metica.“ Ironi'a socratica constá in urmatórele: Socrate in convorbirea cu scolarii se prefacea, cá nu intielege tem'a, de care erá vorb'a, si astfelu le punea atâtea întrebări, pana cand acesti'a din consecintiele, la cari ajungeau, se poteau convinge cá nu intielegu lucrulu. Precum medicii sunt de parere, dicea Socrate, cá corpulu omenescu nu póte mistui nutrementulu ce i se da, mai nainte de a se fi delaturatu impregiurările, ce-lu impedecea in acésta functiune: tocma asia credu acei'a, cari voiescu a curati sufletulu de relele, celu-tienu in lantiu, ca nu o potu face acést'a mai nainte de a desbracă pre omu de ideile si parerile sale gresite.

Partea positiva a metodului socraticu, *metica* este metodulu inductiunei, procederea dela specialu la generalu, dela reprezentantiune la notiune si definitiune. Doue lucruri, dice Aristatele, i-se atribuescu pe dreptu lui Socrate si anume: motivarea pe calea inductiunei, séu aflarea notiuniloru superióre din notiuni inferióre si definirea notiuniloru. Socrate purcedea totdeun'a din casuri concrete, asemená lucrurile unulu cu altulu, combiná ceea ce este comunu, si deosebiá ceea ce este accidentalu, esprimandu in modulu acest'a adevururi generale. Socrate procedea cu multa ingrigire pre calea inductiunei la definirea singuraticiloru virtuti, in convingerea cá orice actiune morala depinde dela cunoscinti'a chiara ce o are omulu despre virtuti. Metodulu lui Socrate consta in urmare, in formarea de notiuni (concepte) si in definirea logica a conceptelor formate.

Prin acestu metodu atrase Socrate in giurulu seu o multime de teneri, cari alergau la elu din tóte partile. „Eu nu amu fostu invetiatoriu nimeni, dicea Socrate, dar daca au venitu cineva la mine, si a avutu placerea se me asculte, nu l'am respinsu. De altcum eu nu instruezu numai atunci, cand mi se dau bani, ci sum de o potriava gata a pune întrebări si celui avutu si celui seracu, si celu ce voiesce póte se respunda, si se asculte ceea ce dicu. Daca prin acést'a devine cineva mai bunu séu nu, eu nu sum respundietoriu, deórece nici n'am promis de invetiun pe cineva, nici n'am invetiatu. Ér de va dice cineva cá a auditu, si a invetiatu ceva dela mine, si cu deosebire, ceea ce nu aru fi invetiatu toti, se sciti cá nu vorbesce adevurul.“

Instructiunea si educatiunea sunt dupa Socrate medilócele, prin cari se inaltia cineva la luminarea spiritului si la virtute. Numai sciinti'a face pre omu liberu in actiunile sale, ér sciinti'a o dobandesce cineva prin instructiune si educatiune. A instruí pe altii este dupa Socrate o missiune divina. Elu credea, cá nu póte fi altcum mai folositoriu patriei sale, decât instruandu tenerimea si ingrigindu, cá se devina totu mai multi capaci si demni de a se ocupá de afacerile publice.

Este lucru greu a cresce, dicea Socrate, cu tóte acestea a te ocupá de cresce este lucrulu celu mai santu ce lu-póte face omulu. Nu este pentru omu lucru mai dumnediescu decât a aflá modulu celu mai bunu a te cultivá pre tene si a sci cultivá pe ai tei. Socrate a tientitu in tóta viéti'a sa a pune educatiunea pe bazele, cari le pretinde natur'a omenésca. In educatiune si instructiune se nu avema altu ceva in vedere, decât a conduce pre omu la virtute si prin acést'a la fericire. Dela invetiatoriu pretindea Socrate mai multu cunoscintie metodice, decât cu-

noscintie materiale, o etate mai înaintata, si preste totu o agerime de spirit, cu scopu ca prin aceste calitati se impuna, sê-se faca placutu eleviloru sei, si cu deosebire se fie capace a pune intrebari bune câ astfelu se le póta desvoltá spiritulu, si se-i póta stimulá la activitate propria. Elu insusi erá modelu in acést'a privintia. Elu nu primea de elevu alu seu pe fiacare, carele i-se oferiá, ci la primire esaminá cu multa ingrigire esteriorulu, etatea si calitatile celui ce veniá la elu. Pe cei ce-i primiá i-instruá apoi nu numai prin cuventu, ci si prin fapte. Elu indreptá, si formá pe elevii sei cu deosebire prin tîenut'a si modulu seu de viétia. Elu credea, câ prin unu esercitiu îndelungatu toti se potu perfectioná fie ei ori cum dotati de natura. „Celu ce nu-si da inse silinti'a a cunósce binele, acel'a devine cu atât mai periculosu, câ atât este mai talentatu.“

Dela scolarii sei pretindea Socrate mai nainte de tóte se invetie a se predomni. Celu ce nu se scie predomni este sclavulu celu mai reu. Nimicu nu impedece pre omu mai multu a progresá in întieptiune câ dorulu nesatiosu de a satisfice tuturor pofteloru. Celu ce este sclavu placeriloru, nu este capace de virtute.

Cultur'a se refere dupa Socrate mai cu séma la formarea caracterului si la perfect'a cunoscintia desene insusi. Sistemulu de educatiune alu lui Socrate se referesce mai multu asupra spiritului. Pe corpu pune Socrate numai intru atât'a pondu, încât corpulu este organu alu spiritului. Cine si-esercéza corpulu, dice Socrate, este sanatosu si tare. Prin astfelu de esercitie se deprinde omulu la tóte. Negligendu-se corpulu, se detrage si din puterea spiritului, si spiritulu perde din cunoscintiele sale. Socrate insusi a umblatu pana la betranetie la gimnastica si prin acést'a s'a invertosiatu intr'atât'a, încât suportá cu usioratate fómee si setea, caldur'a si frigulu!

Music'a o tîenea Socrate de unu medilocu de cultura atât de însemnatu, încât ca omu înaintatu in etate tîenea óre de instructiune in lira si chitara. Elu erá de parere, câ mai bine se invetie cineva musica si mai tardiu, decât nici odata.

Matematic'a si sciintiele naturali le privea mai multu ca nescce cunoscintie necesarie pentru viétia practica decât câ medilóce, prin cari se-se póta cineva ridicá la o adevrata cultura spirituala.

Mai multu pondu decât pe sciintiele naturale pune Socrate pe cercetarea conceptelor: religiosu si nereligiosu, nobilu si nenobilu, bravu si lasiu, dreptu si nedreptu, întieptiune si nebunia si altele. Acestea le discutá elu cu scolarii sei. Apoi cetea si le esplicá din scrierile classice.

Intre obiectele, cari le discutá elu cu elevii sei ocupá unu locu însemnatu religiunea. Religiunea poporului invetiá elu, consta din datine si istorisiri despre diei si eroi. Aceste datine promovéza moravurile, si cu ele sunt impreuuate regatiuni si idei bune si placute dieitáti. De aceea fiacare cetatienu bunu ia parte la serbatorile poporului. A esplicá inse acele datine si legende, pe cari se baséza religiunea poporului, ar fi o incercare zadarnica, deórece sunt multe, cari nu se potu si cari remanu neesplacabile. Celu ce voiesce seriosu a cunósce viétia si adevurul, acel'a se privésca in sene, si prin meditare seriósá se-si castige o cunoscintia chiara despre bine si adevuru, carele nu este o representatiune subiectiva, ci unu adevuru divin.

Deplinulu adevuru lu-affa inse omulu numai

la Ddieu, ér dieitatea se reveléza in omu câ o fîntia pretutindenea de facia, pré întieptá, carea ingrigesce de tóte, si carea a plantatu in omu consciinti'a despre atotputernici'a ei, asia încât cu cât devine omulu mai întieptu, cu atât stiméza mai multu pre Diei, si cu atât semte mai multu marirea lor.

Scopulu educatiunei erá la Socrate a desvoltá in elevii sei tendenti'a de a se cunósce pe sene insusi, si prin acést'a a deveni întiepti si fericiti. Elu invetiá, câ sufletulu omenescu este nemuritoriu, deórece cugetarea, voi'a si aplecarea spre moralitate, atributtele sufletului omenescu nu se potu esplicá. In acést'a sunt slabe cunoscintiele sufletului. Corpulu cu carele traiesce in acést'a lume lu-trage continuu la pamentu, si astfelu nu pôte se véda adevrat'a lumina dumnedieésca. Cand se va emancipá inse sufletulu de corpu, atunci va vedé lumin'a si adevurul, si viétia acést'a ne va remané in memoria numai câ o stare de intanerecu, in carea nu vomu dorí se ne mai întórcemu nici odata, cum dice Euripide: „Cine scie, daca viétia acést'a nu este mórte, si daca mórtea nu este viétia?“

Totu ce a invetiatu Socrate a urmaritu si observatu si in viétia si faptele sale. Xenofonu scrie in privintia acést'a urmatóarele: „Socrate erá atât de religiosu, încât nu facea nimicu fara a cere sfatul dieiloru, atât de dreptu, încât n'a vatamatu pe nimenea, se sciá astfelu predomni, încât totdeuna alegea ce este bine in locu de ce este placutu, elu erá atât de întieptu, încât nici odata nu se inșiá in decisiunile sale!“

Câ si toti cei buni Socrate nu potea fi suferitu de opiniunea publica corupta ce domniá pe timpulu seu in Aten'a. Astfelu a fostu condemnatu la mórte, ér de motivu alu acestei condemnári s'a adusu, câ despretiuesce pe diei, si seduce tenerimea. Sententi'a de mórte nu l'a alteratu nici decát, „pentru-ca, dicea elu, condemnarea mea nu este opu alu intemplerii, ci eu prevedu, câ este mai bine se moru acum, si se me scapu de necazurile vietii. Daca moru pe nedreptu, nu e rusinea mea, ci a celoru ce me condemna. Eu sciú câ viitoriulu si trecutulu voru adevéri, câ n'am vatamatu pe nimenea, n'am facutu pe nimenea mai reu, ci tuturoru celoru ce au umblatu cu mine le am facutu bine.“

Socrate au beutu cu cea mai mare resignatiune paharulu de otrava. Astfelu a muritu barbatulu carele pentru principiile sale traiesce in eternu in istoria popóreloru.

Corespondentia

dintre d-nii Alessandri si Ioan Ghica.

(Urmare si fine.)

„Vre-o doue sute au formatu potera sub comand'a lui Slugeru Tudor, éra ceialalti ne-amu repanditu in tóte partile; unii au mai pieritu de ciurma. Eu, dupa ce m'am vindecatu de ran'a din pieptu, m'am trasu acasa la parinti unde am remasu pana la zavera, candu m'a chematu Slugerulu si m'a luat cu pandurii la Bucuresti; am siezutu antaiu la Metropolie, pe urma la Cotroceni si de acolo ne-a pornitu spre Pitesti ca se esimu inaintea turciloru cari intrasera pe Valea Oltului. Tabarisemu la Golesti, unde am aflatu câ Ipsilantu prinsese cu viciesiugu pe slugerulu Tudoru si-i taiasescapulu! Atuncineam

hotaritu sa cademu asupra greciloru lui Ipsilant ca se scotemu din tiéra si amu pornitu spre Tergoviste unde se aflá tabar'a loru, dar erá tardiu, cáci i-batuse turculu la Dragasiani. Chehaia-Bey nu lasase picioru de Mavrofor! . . Ipsilant cu Kneazul Cantacuzin si cu Manu parlitulu fugisera peste hotaru. Ipsilant fusese prinsu de nemti si inchisu in cetatea Mohaciului.

„Dupa mórtea Slugerului au remasu numai vre-o suta de panduri, acei cari s'au aflu cu capitanulu Solomonu la batali'a de la Dragasiani. Ei s'au inchisu pe urma in manastirea Cozia unde au tienutu voiniceste in contra lui Bas-Besleaga pana la venirea lui Grigorie Ghica Domnu, la 1822. — Mai pe urma, peste vr'o doi ani, candu s'a facutu unchiulu dumnitale Costachi Campineanu Caimacanu, pe mine m'a numitu Polcovnicu de venatori, si am fostu Polcovnicu de venatori pana candu s'a deschisu éra resboiu cu muscalulu la 1828. Ne-am dusu cu Capitann Solomonu si cu Magheru de ne amu batutu in contra Turciloru 14 luni meréu, diu'a si nóptea, sub comand'a lui Geismar si a lui Roth; vedeam in tóte ceasurile mórtea cu ochii, cá ne puneau Muscalii totu inainte unde erá primejdia mai mare.

Geismar, indata cumu au trecutú Oltulu, a trimisu pe generalulu Roth inainte sa cuprinda Calafatulu si elu s'a dusu de s'a asiezatú la Cioroi. Cand, de odata, s'a pomenitu cá-lu ia Pasia de la Dnii cu vestitulú Ciapanoglu pe la spate cu 15,000 de Savasi si cu 30 de tunuri. Turcii dupa ce batusera pe Roth langa Maglavitia de-lu topisera, se aruncase asupra lui Geismar, i-taiasera drumulu si spre Cioroi si spre Calafat, i-luasera tóte vitele, totu proviantulu din magazinele de la Galicea si le trecusera in Vidin.

„Muscalii speriatu candu i-resbise turcii la Bailesti, fugeau in tóte partile strigandu cá puteau; *Nazat! Nazat! Tureski duh!* . . . candu farmazonulu nóstru, bietulu Capitanu Ciupagea, care nu stia cá pe muscaleste *nazat* va sa dica: *indaratu, inapoi*, alérgea printre siragurile nóstre si ne striga: „Audiți, baeti? Generalulu porunceste se mergemu la *satu!*”

„Altu satu nu mai erá decât Bailestii pe unde turcii bateau cu tunurile in muscali. Noi am datu *nayala* la satu, ne amu repeditu la dealu si am pusu man'a pe tunurile turcesti! . . . Atunci Ciapanoglu crediendu, se vede, cá suntemu putere mare si cá fug'a muscaliloru fusese numai unu vicesiugu de resboiu, s'a speriatu si a luat-o la fuga spre Calafat, lasandu tóte proviziile si munitiele . . . Le-am luatú in diu'a aceea 24 care cu iérba de pusica si 400 de care cu zacharu.

„Roth, vediu cá fugu turcii dinaintea nóstra a prinsu la curagiu, s'a intorsu si s'a luatú de góna dupa turci . . . Astfelu s'a castigatu cea mai vestita batalie din tóta campani'a! . . . Lupt'a a tienutu trei díle si trei nopti . . . Am alergatu dupa pagani pana i-am bagatu in Dunare . . . Basibozucii omoreau pe Agalele cari se incercau se-i intorca la lupta spre Calafat . . .

„Se stii, domnule, cá fara Ciupagea alu nostru mancau muscalii o papara de nu o mai uitau in vecii veciloru, dar se prapadia si biét'a tiéra, cáci pe unde treceau paganii de turci, erá numai focu si parjolu . . . Candu te uitai nóptea de pre o movila, te luá gróza si te cuprindea jalea! Vedeai numai focuri in tóte partile cáit luai cu ochii. Ardeau porcanele si capitielle de fenu, claile si sirediele de grau, cáci erá tómn'a, in strinsulu bucatelorú.

„Dupa ce am ispravitu cu turcii la Islaz, la Calafat, la Cioroi si la Bailesti, ne-au trimisu generalulu Gavrilenko de am maturatu cáti turcii mai remasera la Ciresiu si la Cerneti, incát n'a remasu picioru de paganu in Mehedinti si in Dolj . . . He! domnule, multu bine s'au mai batutu Romanii si in rendulu acela!

„La Ciresiu, a dou'a di dupa bataie, am cazutu de ciuma . . . In ordi'a muscalésca se incinsese ból'a de muriau cáte doue trei sute de soldati pe di . . . Am zacutu 40 de zile pre manile ciocliloru cari m'au jafuitu, mi-au furatu totu ce aveamu in chimir: ciasornice de aurú si 500 de mahmudiele noi, luate dela turci.

„Candú am esitu din Lazaret, se facuse pace. Muscalulu, dupa obiceiú, ne mai ciortise o bucata de pamentu la gurile Dunarei!! Lui Solomonu si lui Magheru le venise de la imperatulu Nicolai, unuí'a Sfanta Anna la gát si celuilaltu o sabie cu cruce, éra noue ne-a datu drumulu pe acasa.

„Murise mam'a si-mi lasase peteculu ast'a de pamentu, Ceg'a; si am venitu de m'am asiezatú la Gamanesti. Pe la 1830, candu s'a formatu militi'a, n'amu mai vrutu se me scriu. A stat multu de mine capitanu Ciupagea; voiá se me primésca porucic, dar me saturasem de traiu reu . . . Me logodisem cu Balasica, cu care am traitu díle bune si liniscite 42 de ani . . . acum candu oiú muri, vreau se me ingrópe la biserica, alaturea cu dens'a . . .”

L'am plansu pe Polcovniculu Ionitia cá si pe unu frate, cáci era pacinicu vecinu ca bunu tovarasiu de venatorie . . .

„Timpulu.”

Ioan Ghica.

D i v e r s e .

* **Pré Santi'a Sa**, parintele Episcopu alú Aradului Ioanu Metianu a plecatu ieri in visitatiune canonica in protopresbiteratele Chisineului si alu Oradiei-mari.

* **O visita de recunoscintia**. Luni in 14 l. c. pe la 12^{3/4} óre p. m. unu numeru cá la vre-o 10 barbati ai inteligintiei romane din Sibiiu, urmandu invitarei facute din laudabil'a iniciativa a Ilustrit. sale d-lui Nic. Popea archimandritu si vicariu metropolitaniu, se indreptara spre locuinti'a d-lui advócatu Parteniu Cosma, deputatu dietale alu cercului electoralu din Beiusiu, cu scopu de a lu-felicitá si a-i multiamí pentru zelulu, patriotismulu si devotamentulu sen, demnu de tóta recunosciti'a, cu care au aparatu in diet'a din B.-Pest'a, cu ocaziunea desbatérei asupra legeri agrarie, drepturile de esistencia si mosi'a stramosiésca a romaniloru din Transilvani'a. Cei veniti au fostu salutati si primiti cu deosebita afabilitate de cátra d-n'a Mari'a Cosma, genti'a socia a d. deputatu. Ilustritatea sa d. archimandritu si vicariu metropolitaniu, in calitate de conducatoriú alu celorlu ce-lu insociau, in termini alesi si caldurosi bineventá, felicitá si esprimá recunoscinti'a acelor'a d-lui deputatu P. Cosma pentru meritele, pe care si le-au castigatu in lupt'a parlamentara avuta intru apararea drepturiloru natiunei romane in genere si in specialu, ale romaniloru din marele principatu alu Transilvaniei. Adencu misicatu de ácéstá ovatiune spontanea, d. advócatu si deputatu P. Cosma multiamí celorlu presenti in termini cáit se póté de caldurosi pentru atentiunea aretata facia de densulu

si totodata facu unu scurtu, dar prea interesantu resumatu, despre modulu cum au decursu desbaterile asupra legeri agrarie in diet'a unghuresca. Cu acestea visit'a se termina, si cei veniti se departara intre cordiale stringeri de mana si viue strigari de „se traiésca!“ dela locuinti'a bravului si multu zelosului deputatu alu Beiusiului, pe care Ddieu se-lu tiena la multi fericitii ani! Se traiésca! „Observ.“

* **Generalulu Garfield** Cetatiénulu americanu care a fostu alesu candidatu la presiedinti'a Stateloru-Unite de catra conventiunea nationala adunata la Chicago, s'a nascutu in Statele-Unite in anulu 1831. Elu a fostu antaiu simplu muncitoriu, apoi carutiasiu, apoi luntrasiu pe apele Stateloru din Nev-York si din Pensilvania. In anulu 1849 trecu cu succesu essaminile universitare. In 1856 era profesoru de limbi la institutul pedagogicu din Hiram (Ohio), si in anulu urmatoriu fu alesu la directiunea acestui Institutu unde a ramasu pana in 1861. In 1859, fu numitu membru alu Senatului pentru statulu Ohio, si din timpu in timpu, se inscria ca avocat. Colonelu alu voluntariloru, in armat'a federala la 1861, lu gasimu generalu de brigada in 1862. Elu luà parte la mai multe batalii regulate si fu datu cu ordinu de di, pe armata pentru frumós'a sa purtare. La 1863, si dedu demisiunea. Inca din 1862, elu representà Statulu Ohio la Congresu, si la 1879., fu trimisu in fine de acelasi Statu ca senatoru in Vasington. Acest'a e omulu care plecatu de asia josu, va fi numitu póte peste cateva luni presiedinte alu Stateloru-Unite. Ca si Lincoln, ca si Johnston, ca si atáti alti, elu este unu Selfmade, adeca unu omu care s'a facutu singuru. Plecatu de josu, elu ajunge la cea mai innalta deminitate la care póte pretinde unu omu intr'o Republica. Dupa disele acelor'a cari lu-cunoscu, elu este unu cetatiénu onestu, unu gentiléman respectatu de toti, si care nu numera decât amici.

* **Multiamita publica.** Subinsemnatulu aduce cea mai profundà multiamita Dlui *Ignatiu Pavloviciu* si sociei sale *Emilia*, nascuta *Iorgoviciu* cari au daruitu pe sém'a bisericeii romane gr. or. din Bersava unu rendu de odajdii frumóse. Preotulu Const. Mregea.

* **Grevy in penatii sei.** — Actualulu presiedinte alu Republicei franceze, este unu omu sanatosu. Se scóla dimineti'a dupa cum are mai multu séu mai putienu de lucru. Se spala cu apa rece, ia unu dusiu si dupa o frictiune puternica bea o césca de cafea négra, se imbraca iute si se pune pe lucru. La 10 óre da audientie, pentru care nu trebue se céra cineva unu permisu prealabilu. Mai nici o audientia nu tiene mai multu de 10 minute. Grevy presidéza consiliulu de ministri in gherocu negru. Obicinuitu sta cu bratiile incrucisiate si nu vorbesce nici unu cuventu. Tóte observatiunile le face, dupa ce s'a terminatu consiliulu de ministri, in patru ochi ministrului respectivu. De la 2 pana la 3 óre scrie epistole si citește extractele de gazete ce-i sunt puse inainte. De la 3 pana la 4, dupa unu obiceiu vechiu, jóca siachu. Grevy este unu distinsu jucatoriu. La 4 óre se preumbla la Bois-de-Boulogne, evita cât se póte multimea. Tatalu, mum'a si fat'a se ducu mai cu séma singuri la plimbare. La 6 óre totdeuna este indaratu acasa, candu nu face alteceva decât subsemnéza. Dupa ce a sub-semnatu de la 200 pana la 300 de acte oficiale, se pune la masa; dupa aceea se preumbla in gradina si jóca biliardu pana la 10. Dupa acést'a óra, toti se retrag, si elu se pune la

lucru pana la 12 si mai tardiu. Visit'a la lacul ratieloru nu trebue uitata. Candu Grevy se afla nehotaritu in vre-o afacere, trage clopotulu, cere o bucata de pane si se duce la lacu. Ratiiele incepu se strige cu bucurie. Ori de câte ori presiedintele arunca o bucata de pane, ele se céta pentru ea. Multimea cereriloru pentru portofolii sunt totu asia de mari la presiedintele ca si cererile pentru unu debitu de tutunu. „Resb.“

* **Viéti'a lui Leonu XIII in Vaticanu.** — Unu servitoriu betránu alu casei Pecci, anume Baldassare Rossi, care de doue-dieci de ani n'a parasitu pe actualulu Papa si care adi ocupa locul de prim camar-dineriu, in tóte diminetiele la 5 óre deschide incetu usi'a camerei de culcare a Papei si adreséza cu glasu unu *Buon giorno Santita!* De obicei, la ór'a acést'a Pap'a este dejà sculatu si in putiene minute si-face toilet'a. lucru pentru care Pius IX intrebuintiá mai multe óre. Dupa aceea dice o rugaciune scurta. La 6 si jumetate se duce in capel'a apartamentului seu, unde face liturghi'a, asistatu de unu preotu. La 8 si jumetate ia unu dejunu frugalu, fuméza o cigara de foi si da audientie fórté mici. La 9 primesce pe cardinalulu Nina, séu pe substitutul suu, cand celu dintaiu este lipsa. Cu acést'a Pap'a lucréza 3 óre pana la 12, cand incepu audientiele. La 2 si jumetate Pap'a se pune la masa; dupa unu somnu scurtu, lucréza pana la 7 óre sér'a. Atunci apar cei mai intimi dintre cardinali, cativa prieteni din Perugia, si din candu in candu câte unulu din ambasadorii acreditati pe langa densulu. Conversatiunea are de obiectu arta, politica, procese insemnate, pana la ór'a candu Pap'a se retrage pentru cina, dupa care apoi lucréza pana tardiu nóptea. Candu camar-dinerulu Rossi vede cá Leonu a stinsu luminarea, se duce si elu se se culce. „Resb.“

* **Modelurile pictoriloru.** — Iata, dupa „Berliner Tagblat“ care e sórt'a personaleloru cari servescu pictoriloru de modeluri, in capital'a Germaniei: Modelurile se platescu in proporti'a serviciului loru si castiga pe óra de la 50 pfenigi pana la 2 marci (50 centime pana la 2 fr. 50) pentru unu capu plinu de expresiune, pentru o mana frumósa séu unu picioru bine facutu. Se intielege de sine cá intrunirea mai multoru calitati de aceste in acelasi individu se plateste mai scumpu. Modelurile femeesci, cu formele cele mai frumóse, ajungu pana la pretiurile cele mai inalte. Tîrgulu modeluriloru in cari, se gasescu si copii, se tine regulatu in fiecare luna; dela 8 pana la 9 óre, in curtea Academiei frumóseloru arte. Unele din aceste modele si-facu frumóse positiuni. Se va judecá despre aceste din cele ce urméza: Sunt acum cátiva ani de candu traiá aici unu modelu pentru capu, care nu era cunoscutu altfelu decât sub numele de „Cap de Crist.“ Acestu omu a lasatu familiei sale o avere de 15,000 marci, castigate posandu. Mai multe modeluri femeesti au esitu din acést'a lume si au ajunsu socii respectabile a unoru artisti pictori celebrii. Unu altu modelu femeescu, de o reputatie ireprosabila si de o frumsetie uimitóre, este acum femeia unui avutu judecatoriu. Sor'a unui hotiu cunoscutu, de origine din cele din urme clase a poporului, dar formata ca o „Venus,“ traiá, ea si famili'a s'a, din produsulu sianelorulu sale de poza. Fic'a acestei femei este astadi o dantiuitóre fórté serbatorita in streinetate. Se vede cá artele ducu ori unde, in Prusia.

„Timp.“

* **Din Mehadi'a se anuntia**, că in apropiere de acolo pe muntele Domogletu câtiva pastori au descoperit o pestera grandioasă. Reuniunea pentru stiintele naturale ungara a facutu o excursiune spre a cercetá mai de aproape acea pestera. Vreo trei inși acompaniati de tierani cutezara a intrá in pestera, dar dupa cumu afla „Osten“ au datu curendu peste o pēdeca mare, unu abisu colossalu, in care se perdeá lumin'a tortieloru. Dr. Szalkay cu risiculu vietii se lasá in josu incinsu de o fune avendu in mana o tortia; acést'a fune de pompieri fiindu prea scurta au trebuitu se lege de ea inca un'a. In fine ajungendu josu, Dr. Szalkay mai merse 50 pasi si se oprí érasí inaintea unui abisu, astfelu s'á silitu a se reintórce si spuse, că pester'a e de-o grandiositate nespusa, care se póte asemená cu cea de Adelsberg. D. Tarczi, arendatorulu bailoru, a facutu totu posibilulu spre a usiorá expeditiunea acést'a si a ospetatu pe membrii sei provocandu-i de a face noue cercetari. S'a aflatu in pestera unu capu petrificatu de cerbu, soiu, care nu mai existe. „G. T.“

* **Unu muzeu de antichitati in stomaculu unui Strutiu** — La gradin'a planteloru din Parisu au muritu de curendu unu strutiu. Nenorocit'a sburatóre se gítuise intrandu cu capulu intre vergile cuscei sale. Fost'a accidentu ori sinucidere? . . . nu se stie! . . . Faptulu este că facendui-se autopsi'a, s'au gasitu in stomaculu lui: patru petre mari, unsprediece de grosime mijlocie, siapte cuie, unu boldu de cravata, o coperta avendu timbrulu ministeriului de interne, treisprediece gologani, patrusprediece bóbe de matanii, unu francu cu efigi'a lui Napoleonu III, doue mici chei, o bucata de basma brodata cu initial'a R, o medalie a lui Leonu X de argintu, si o cruce de cavaleru. Ce stomacú . . . . . acést'a inse nu e numai unu stomacu, ci unu muzeu. „Timp.“

* **Unu sarutu pentru 100 dolari.** — Unu domnu in Filadelfia, daduse unu balu si toti dantiuiiau veseli. Deodata óspetele facú unu semnu orhestrei ca se stea si strigá: — Dómnele mele si domnii mei, opriti-ve, domnulu colonelu a sarutatu pe soci'a mea. Toti erau incremeniti si teróra deveni si mai mare cand óspele si cu colonelulu parasira sal'a. Toti asteptau cu frica, se auda din minutu in minutu impuscaturi. Deodata inse, ambii intrara din nou in sala si óspele strigá: — Nu ve deranjati, colonelulu mi-a datu satisfactiunea in 100 de dolari. „Resb.“

* **S. G. Molnar** profesoru privatu de limb'a francesca — autorisatu din partea Onor. ministeriu a Culteloru din Romani'a in Bucuresci, are onóre a anunciá parintiloru copiiloru că cu inceperea anului scolariu 1880/81. va deschide unu pensionatu de baieti la Aradu, Strad'a scoléi Nr. 5., si cá va primí elevii cari urmédia gimnasiului, scól'a reala séu scól'a normala superióra in orasiu. Limb'a de conversare in pensionatu este limb'a francesca; pe langa aceea elevii voru fi supraveghiatu in studiile loru, si in privinti'a moralitatii. — Plat'a lunara, care se cere inainte se va ficsá pe fl. 20. pentru care elevii voru primi costulu intregu si ingrijire buna. Onor. parinti ai eleviloru suntu invitati a se intielege cu Dlu Molnar, si pentru orientarea Dsale chiar la ocaziunea inscrieriloru anului carentu 1880. déca voru dorí a reflectá la acestu anunciu.

Concursu.

Pre bas'a decisului V. Consistoriu din 26. Septēmbre Nr. 441 scol ex 1879 si a ordinatiunei din 9. Aprilie Nr. 172 scol. ex 1880 se escrie de nou concursu pentru ocuparea postului de adiunctu la scól'a gr. or. confesionala din comuna *Vasiova* *), protopresbiteratulu Oravitiei, cottulu Carasiului pre langá Eméritulu invetiatoriu Iosifu Avramu *pana la 15. Iuliu a. c.*

Emolumentele suntu: 150 fl. v. a. bani, apoi folosirea gradineloru scolii intra si estravilane fiacare de câte $\frac{1}{2}$ de jugeru, 2 jugere de pamentu aratoriu de prim'a clasa, 4 orgii lemne pentru invetiatoriu si scól'a, si tacsa de 50 cr. dela fiecare inmormentare, spese pentru conferintiele invetiatoresci 12 fl., 5 fl. pentru scripturistica precum si quartiru liberu si comodu. Aspirantii la acestu postu si voru trimite recursele instruite conformu dispusetiuniloru statutului organicu, si adresate respectivului comitetu parochialu — catra parintele protopopu tractualu de scóle Iacobu Popoviciu in Oravitia pana la terminulu prefiptu; avendu fiacare recurentu in vro dumineca séu serbatóre a se presentá in biserica locale, spre a se face poporului cunoscuta si spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu.

Nou alesulu adiunctu invetiatorescu va avé a se bucurá dupa mórtea vechiului emeritu invetiatoriu Iosifu Avramu inca de 150 fl. v. a. bani si 1 jugeru de pamentu; éra si pana atunceá dovedindu diligintia si portare buna va fi intrunu modu corespundietoriu remuneratu de comun'a bisericesca care posiede o fundatiune scolara frumosica.

Vasiova la 29. Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a gr. or. conf. din comunele *Sudriasiu-Jupani* cottulu Carasiu prot., Fagetului se escrie concursu a II óra cu terminulu *pana la 29 iuniu a. c. st. v.* in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele suntu: in bani gata 202 fl. 30 cr. v. a., 15 meti de cucuruзу, pentru scripturistica 16 fl., v. a. pentru conferintia 10 fl., pentru curatoru 12 fl., 10 orgii de lemne, din care se va incaldí si scól'a, $2\frac{1}{2}$ jugeru de pamentu aretoriu si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si trimite recursurile loru instruate conformu dispusetiuneloru stat. org. si adresate respectivului com. par. catra Prea-On. D. prot. Atanasiu Ioanoviciu in Fagetu, pana la terminulu indicatu.

Sudriasiu-Jupani in 20 Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Ioanoviciu** m. p. prot.

Nr. 89.

Pentru Stipendiu din fundatiunea lui Gozrdu. Prin acést'a se escrie concursu pentru unu stipendiu din fundatiunea lui Gozsdu de 400. fl. — la casu de graduatiune unu stipendiu de 300. fl. eventualminte de 200. fl. séu 100. fl. —

*) Dupa informatiunile ce posedemu, acést'a statiu invetiatoresca este un'a in feare alegendulu are cele mai frumoase prospecte de inaintare in salariu. Dupa mórtea emeritulu invetiatoriu va deveni un'a din cele mai bine dotate statii invetiatoresci, deórece in acést'a comuna prin ingrijirea conducetórilor ei s'a formatu unu frumescu fondu scolasticu. Red.

Concurenții au de a-si adresa petitiunile, instruate cu testimoniile scolastice, cu cartea de botezu, si cu atestatu de paupertate, pana la 25/13. Aug. 1880. catra „Cancellari'a fundatiunei lui Gozsdu“ király-utca 13. Budapest.

Tot de odata se aviseza si *stipendiati fundatiunei lui Gozsdu* de a-si subeterne pana la 25/13. Aug. 1880. documintele despre rezultatulu studieloru din anulu scol. 1879/80 la „Representanti'a fundatiunei lui Gozsdu“ in Budapesta király utca 13 pentruca la din contra, se voru lipsi de stipendiulu avutu.

Budapesta 6. Iunie 1880.

Comitetulu adm. alu reprezentantiei fundatiunei lui Gozsdu.

Demetriu Ionescu

not. Comitetului.

Nr. 173

Se escrie pentru statiunea invetiatoresca din comun'a *Bucovetiu* protop. Timisiorii cu terminulu pana la 24 Iunie a. c. st. vechiu, in care di se va tiené si alegerea. Emolumintele sunt: 136 fl. 50 cr. v. a. in bani gata, 7 jugere de pamentu aratoriu de clasa prima, pausialulu invetiatorescu 5 fl. diurue pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. pentru scól'a de pomaritu 5 fl., 20 meti de grâu, 20 meti cucuruzu, 11 $\frac{1}{2}$ stengini de lemne séu 69 fl. bani gata din care are ase incaldi si scól'a si cortelu liberu cu 400 $\square$ gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si adresa recurselu loru, instruate in sensulu st. org. bis. Multu on. Domnu Iosif Gradinariu Seceani per Vinga, totu deodata au ase presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in s. biserica spre a-si aretà desteritatea in cantare si tipicu.

Bucovetiu in 2 Maiu 1880.

Georgiu Balanu m. p.

Presediintele comitetului parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosif Gradinariu** inspectoru de scóle.

In urmarea ordinatiunei consistoriale din 16. Maiu a. c. Nr. 1199 B. prin acést'a se escrie concursu pe capelani'a impreunata cu postulu invetiatorescu din *Barateazu* pana in 6. Iuliu a. c., candu se va tiené si alegerea. Cu acésta capelanie sunt impreunate emolumintele: 15 jugere de pamentu, birulu si stol'a dela 30 de case, pentru instruarea prunciloru 300 fl. in bani gata, cortelulu liberu cu gradina, si 4. stanzeni de paie spre incaldirea scólei.

Recurentii, cu cualificatiunea pentru parochiile de clas'a II, suntu avisati recurselu loru adresande catra comitetulu parochialu pana in 4. Iuliu a. c. diminéti'a a-lu substerne protopresviterului tractualu din Timisior'a, si a se presentá in vre-o dumineca seu sarbatóre in biserica spre documentarea desteritati salé in cele rituale séu in cantari si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Mel. Dreghiciu**. Prot. Tim.

Pantru vacantele parochii de clas'a a III. din protopresviteratulu Pestesiuului Cottulu Bihoru.

I. *Sarandu*. Conformu Ordinatiunei V. Consistoriu Oradanu *dto 24 Aprilie a. c. Nr. 338. B.* cu terminu de alegere *pe 29 Iunie st. v.*

Emolumintele: dela 90. numere câte un'a vica cucuruzu sfarmatu, folosirea aloru 20. jugere pamentu,

jumatate aratoriu, jumatate fenatiu de clasa I —, cuartiru liberu, si stolele indatinate.

II. *Calatie* cu fili'a Galiseni cu terminu de alegere pe 6. Iunie st. v.

Emolumintele din Calatie: dela 80. numere câte un'a vica cucuruzu sfarmatu, folosirea aloru 22. jugere pamentu, 8. jugere aratoriu, si 14. fenatiu paduretii, dela tota cas'a un'a diua de lucru cu palmile, casa parochiala cu doue chilii, si stolele indatinate; — din fili'a Galiseni: dela 50 fumuri câte un'a vica cucuruzu sfarmatu, 1. jugeru pamentu intravilanu, si 2. jugere estravilanu lucratu cu clacuire, si stolele usuete.

Doritorii de a ocupá vre un'a din aceste, parochii, suntu poffiti a se presentá pana la diu'a alegerii in vre-o dumineca séu serbatóre in biserica, pentru de a-si arata desteritatea in cele rituale, si cuventare.

Recurselu suntu a se substerne Administraturului ppescu Teodoru Filipu instruate in sensulu statului organicu si Regulamentului pentru parochii adresate Comiteteloru parochiale p. u. *Elesd in F. Lugos.*

Teodoru Filipu m. p.

Adminstr. ppescu.

In contielegere cu Comitetele parochiale.

Conformu ordinatiunei Ven. Consistoriu gr. or. Aradanu *dto 24 Aprilie a. c. Nr. 362 B.* se escrie Concursu pentru vacant'a parochia din *Abramulu superioru*, protopresbiteratulu Luncei de clas'a a II-a pe langa urmatóriele emolumente.

1. Un'a sessia de pamentu aratoriu cu 9 jugere cosaleu clasa II-a.

2. Casa parochiala cu doue chilii, staleu pentru vite, cocina pentru rimatori, cinterimu doue jugere.

3. Un'a vica de grâu dela 60 de case, un'a diua de lucru dela tota cas'a, aratur'a pamentului parochiale prin poporeni, si lemne de focu.

Doritorii de a o cupá acésta parochie sunt indrumati a-si transpune recursuril sale adjustate cu dovedile necesarie conformu statutului organicu indreptate catra Comitetulu parochialu protopresbiterului tractualu Gabriilu Neteu in Oradea mare *pana in 14 Iunie a. c. calend. Iulianu.*

Datu in Abramulu superioru 14 Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Gabriilu Neteu** protopop. Luncei.

Se escrie pentru parochi'a din *Margine* protopresbiteratulu Luncei devenita in vacantie prin mórtea fostului parochu Melentie Rocsinu pe langa urmatórele emolumente:

1. Un'a sessie de pamentu, stolele indatinate.

2. dela 80. de case câte un'a vica de grâu, sub nume de biru preotiescu, un'a diua de lucru.

3. Casa parochiala cu doue chilii, colna, grasdu pentru vite, lemnie, o gradina intravilana, doue jugere cinterinu langa biserica.

Voitorii de a dobandi acésta parochia sunt poffiti a-si substerne recursuril sale adjustate cu documente naecesarii acomodate statutului organicu adresate comitetului parochialu *pana in 15 Iunie a. c. cal. Iulianu.*

Datu in Margine 18 Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Gabriilu Neteu** protop. Luncei.